SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 40. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 3, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1989. Ч. 40. РІК XCVI.

Редактори АЕУ встановлюють реченці

Учасники нарад редакторів сектора стислих і природознавчих наук англомовної Енциклопедії України (зліва): О. Біланюк, В. Бандера, Р. Андрушків, Л. Онишкевич, Д.-Г. Струк, С. Трофименко, П. Джуль, І. Масник.

Філядельфія (О. Біланюк) — В суботу, 21-го січня ц.р. відбулися у Свартмор біля Філядельфії чергові наради редакторів сектора стислих і природознавчих наук англомовної Енциклопедії України (АЕУ). Як відомо, перші два томи цієї енциклопедії вже появилися. Повна енциклопедія матиме п'ять томів. Томи 3, 4 і 5, усі три разом, запляновано видати під кінець академічного року 1992-93. Сектор стислих і природознавчих наук поставив собі за мету виконувати усі завдання дотримуючись визначених реченців. Головною ціллю нарад було узгіднення зусиль у цьому напрямі.

У нарадах взяли участь: Роман Андрушків (заступник редактора математики), Олекса Біланюк (координатор сектора стислих і природознавчих наук), Павло Джуль (редактор медицини), Ігор Масник (редактор біології), Любомир Онишкевич (редактор техніки), Данило Гусар Струк (керуючий редактор АЕУ), Святослав Трофименко (редактор хемії). На частині нарад був також присутній Володимир Бандера (редактор економіки).

Керуючий редактор Д. Гусар-Струк обзнайомив присутніх із станом праці над гаслами „Л" - „З", які увійдуть до томів 3, 4, і 5. Усіх цих гасел є 12,266. З цього вже написано і перенесено на комп'ютор 4,030. Для виготовлення остало ще 8,236 гасел. Гасла із природознавчого сектора приходять відносно на час, турбує лише запізнення важного гасла „Математика в Україні", за яке відповідальність взяв на себе проф. Володимир Петришин. Головна редакція вдячна Л. Онишкевичеві за наладнання контакту з авторами таких гасел, як нумізматика і філятелія. Після слова керуючого редактора звітували редактори окремих ділянок. Перша частина нарад закінчилася жвавою дискусією над цими звітами.

Після спільного обіду учасники приступили до обговорення дальшої праці над гаслами. Щераз було з'ясовано, що хоча редактори можуть і повинні пропонувати зміни і доповнення у списках гасел, все таки остаточні рішення залишаються за головною редколегією. Підкреслено потребу більш вірно дотримуватися засад устійнених для форми, довжини і стилю гасел. Визначено наступні реченці, на які редактори мають доставити до Торонто дальші гасла: до букви „С" включно — 28-го лютого 1989 року; до букви „Т" включно — 31-го березня 1989 року; до букви „Ю" включно — 30-го квітня 1989 року; до букви „З" включно — 31-го травня 1989 року. Місяць червень призначено на викінчення клопітливих гасел. На 30-го червня 1989 року усі без винятку гасла мають бути на руках керуючого редактора в Торонто. Тоді почнеться фаза зрівень і рецензій.

Тому, що праця над писанням гасел входить у свою кінцеву, інтенсивну стадію, рішено відбути ще одну зустріч редакторів сектора стислих наук. Ці сходини призначено на 8-го квітня ц.р. у Лоренсвіллі, Н.Дж.

І. МАКАРА АРЕШТУВАЛИ ВТРЕТЄ

Київ (ПС УГС). — У суботу, 18-го лютого, в год. 2-ій, на вулиці В. Стефаника у Львові біля бібліотеки Академії Наук був затриманий Іван Макар. Кілька чоловіків накинулися на нього і затягли його в машину та повезли в Червоноармійський відділ міліції. Там міліціонери звалили його на землю, сіли на нього і сказали: „Ти інженер, ти математик? А займаєшся антирадянською діяльністю! Якщо не припинеш лізти в політику, з тобою зроблять те, що зробили в Івасюком".

Відпустили І. Макара вечером в годині 7-ій. У неділю, 19-го лютого, о год. 7-ій, зібралися у Львові біля пам'ятника Леніна члени Ініціятивного комітету Народного Фронту для перебудови, де вони збирали підписи під зверненням за висунення в кандидати народних депутатів Верховної Ради СССР поета Ростислава Братуня.

У той же час стало відомо, що під час дня у Львові був затриманий міліцією Єпископ УКЦ Павло Василик, коли він їхав автом, під претекстом надмірної швидкості. Єпископа забрано на міліцію і затримано, щоб він не мав змоги зустрітися з кореспондентом американського журналу „Ньюзвік" Ендрю Нагорським, що його він запізнав на пресовій конференції на початку лютого в Москві.

І. Макар під пам'ятником Леніна розгорнув полотно, на якому стояло написано: „Свободу Єпископу Василику!". Його заарештувала міліція і засуджено на 15 діб позбавлення волі за порушення указу Президії Верховної Ради СССР про проведення мітингів, зібрань і демонстрацій.

Це вже третій з черги арешт такого характеру, що його відбуває І. Макар. 21-го лютого у Львові, під час візити генсека М. Горбачова, відбулася біля пам'ятника Леніна зустріч високих московських гостей з „народом". Як вже було згадано в іншому дописі, владоможці міста Львова подбали про те, щоб б представники „народу" були відповідно селекціоновані, а запити, що вони ставили йому були заздалегідь підготовлені й розділені між тими, які мали право, брати участь в зустрічі. До гурта дійшли однак і групи громадян з полотнами та скандуванням своїх вимог. Що там відбувалися сутички з міліцією, яка не щадила палок, могли переконатися глядачі телепередачі по інших містах України з фону криків і викликів, які були чутні підчас передачі цієї зустрічі, а також з квасних і незадоволених мін самого генсека та його дружини Раїси. Невідомо, яка була зустріч з письменниками Львова, надіємося, що згодом проясніє дещо з заторкнених там проблем. На день приїзду М. Горбачова до Львова були затримані міліцією аж до вечора активісти Гельсінської Спілки та інших неформальних об'єднань. Михайло Горинь „кочегарив", себто пильнував своїх котлів у товаристві міліціонера, щоб його відрядили до такої служби. У Одесі, де правдоподібно також готувалися до візити, від кількох днів гебісти не спускали з ока Василя Барладяну, який нарешті спитав своїх хоронителів: „Чого ходите за мною". Гебісти йому сказали, що їх генерал Каліновіч висловився, що Барладяну можна давати відповіді тільки у підворотні кулаками. Пресові атаки на Василя Барладяну з початку лютого, що їх інспірував саме генерал Каліновіч, мали якраз протилежний ефект. Вони звернули увагу на його мужню поставу і здобули йому багато симпатиків.

В Чикаго відбудеться свято Карпатської України

Чікаго (Н.Н.). — Подібно, як у ряді інших українських громад, в Чікаго оформився Громадський Ювілейний Комітет для відзначення 50-ліття подій в Карпатській Україні в 1938-39 роках. До Почесного Комітету запрошено уродженця Закарпаття о. протопресвітера Степана Женчука та сеньйорів діячів в Карпатській Україні, що живуть у цьому місті — інж. Антона Кущинського, організатора Карпатської Січі, та націоналістичного діяча інж. Юрія Артюшенка. Комітет складається з 15-ох осіб, що заступають соборно різні українські організації та середовища, як також різні землі України. В Діловому Комітеті є: Орест Бараник, Іванка Горчинська, Василь Маркусь, Роман Припхан, Ярослав Чернявський та Микола Яшко.

Свято передбачено на суботу 1-го квітня ц.р. Розпічнеться воно відзначенням відправою соборного Молебня в соборі св. Володимира і Ольги о год. 5-ій по полудні, в якому будуть присутні ветеранські та молодечі організації із своїми прапорами. Опісля о год. 6-ій вчора в авдиторії того ж собору буде влаштоване свято-академія з мистецькою програмою. Святочне слово виголосить гість, д-р Вінкентій Шандор, також закарпатський діяч-сеньйор, що в 1938-39 роках був представником карпато-українського уряду в Празі.

З уваги на винятковість цього ювілею Срібної Землі, треба очікувати, що українська патріотична громада возьме чисельну участь у ньому.

В УКРАЇНІ ВІДКРИТО ГРОБИ МАСОВОГО ПОХОВАННЯ

Биковня, УССР. — Ньюйоркська газета „Дейлі Ньюз" інформує у числі з 2-го березня ц.р., що поблизу українського села Биковня відрили гроби масового поховання, а радше масових злочинів сталінського режиму.

Нараховано майже 300,000 людських чашок голови і у кожній з них знайдено дірку від пострілу в потилицю. Це також один з доказів, що ці масові жертви є комуно-московського, а не, як раніше припускали, гітлерівського режиму.

КҐБ передає українські церкви в руки РПЦ

Рим. — Пресова Служба УКЦ в Римі інформує, що делегація українських католиків під проводом Єпископа Павла Василика передала амбасадорові ЗСА у Москві прохання підписане 8,000 українців-католиків звернене до Папи Івана Павла II, Патріярха і Кардинала Мирослава Любачівського і голови американської Гельсінської комісії конгресмена Стені Гоєра. У проханню, українці-католики із СССР закликають зробити все що можливе, щоб довести до легалізації УКЦ в Україні.

Єпископ П. Василик, священики Микола Симкайло і Михайло Гаврилів, як також Іван Гель, голова Ініціятивної групи в обороні прав вірних католиків, були в Москві в днях 7-го і 8-го лютого ц.р. і передали прохання та інші матеріяли до американської амбасади. Чергового дня вони зустрілися у приватному домі із західними журналістами та дипломатами, щоб подати їм інформації про нову хитру форму ліквідування УКЦ в Україні. Показується, що КҐБ реєструє тепер цілий ряд українських католицьких церков як російські православні, щоб в цей спосіб зменшити впливи УК Церкви.

Отримавши ці інформації та прохання українців-католиків, Патріярх М. Любачівський заявив, що продовж 42-ох років УКЦ помимо усіх переслідувань і терору залишилася в Україні вірна Ватиканові та католицизмові. Членам УКЦ однак до сьогодні відмовляють їх конституційного права релігійної свободи і в добу гласности цей стан не поправляється, а приносить ще нові переслідування.

В Києві відбулась совєтсько-американська виставка молодих мистців

Київ. — З ініціятиви новоствореної громадської організації сучасного мистецтва в Києві наприкінці минулого року відбулася там перша совєтсько-американська виставка молодих мистців. Створений в столиці України культурний центр творчої молоді під назвою „Совіарт" плянує проводити спільні міжнародні молодіжні виставки задля дружніх творчих контактів молоді різних країн.

Совєтсько-американська виставка стала першим досвідом й також випробуванням організації на життєвість, оскільки новостворений центр має утримувати себе сам. Та новизна й актуальність справи дають підстави сподіватися, що організація проявить досить творчих ініціятив.

Перша культуральна програма центру „Совіарт" проходила під гаслом „Створимо світ мистецтва спільно". Це означає, що знайомство учасників виставки відбулося ще до її відкриття і вони домовилися експонувати роботи впереміж. Найбільше, звичайно, важили особисті контакти молодих, які домовилися зробити ці контакти традиційними.

Плянується також нав'язати контакти з художниками Канади, Західної Німеччини, Італії. В майбутньому, окрім виставок, організуватимуть міжнародні зустрічі різних ділянок мистецтва — музичні, поетичні, театральні зустрічі, семінари, лекції.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЛИШИЛИ ЗА СОБОЮ „СМЕРТЬ" В АФГАНІСТАНІ

Таль, Пакистан. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс", Стів Лор, інформує у числі з 2-го березня ц.р., що совєтські військові частини покинули Афганістан, але вони залишили за собою „смерть" у формі понад 30 мільйонів штук активних мін, розкинених довкола по цілій країні, які щойно тепер починають одна за одною вибухати приносячи смерть і поранення для багатьох тисяч афганців. Місцеві люди називають ці натикані і невідсвічені міни „смертним посівом", який ще довго приноситиме свій смертельний врожай.

Кореспонденти інформують, що жертвами мін стають в більшості діти і підлітки, які на думку кореспондентів, гинутимуть ще на протязі років не тільки від залишених мін, але також від іншої зброї залишеної, або захованої совєтськими військами, урядовою комуністичною армією і повстанцями-муджагединами. Десятки малих дітей по 6-7 років життя вже загинули від розриву мін, гранат, гарматної амуніції тощо, або стали каліками з відірваними ногами, руками, обірваними пальцями, та іншого пошкодження. Для прикладу кореспонденти наводять кілька наглядних і дуже прикрих випадків, що трапилися від розривів мін і перестерігають місцеве населення, що таких мін є ще мільйони, прикриті листям, травою, купкою снігу, спорохнявілим деревом. Міжнародний Червоний Хрест взяв на себе частину відповідальности за перестерогу населення перед небезпеками, приготовивши для цієї акції інформаційний матеріял в багатьох мовах. Крім того муджагедини створили декілька груп спеціялістів, які, озброївшись в магнетні шукачі мін, намагаються відкрити і зірвати якнайбільше цих залишених Москвою подарунків для місцевого населення, переважно цивільного населення, бо військові частини і партизанські відділи вже вміють розпізнавати заміновані поля і стосують в терені у якому перебував ворог, особливу обережність. Цивільне населення натомість, шукаючи для себе житла, прохарчування, палева тощо, стає жертвою совєтських мін.

Замінований дослівно цілий Афганістан стає також перешкодою скорого повороту на батьківщину понад три мільйони афганців, які перебувають у примітивних таборах у Пакистані. Заміновані шляхи, поля, лісові галявини не дозволяють на відбудову нових житлових приміщень навіть в тих околицях у яких вже віддавна перебувають муджагедини. Міни бувають різної форми і вигляду, навіть у формі забавок для дітей. Деякі „приманливі" міни розсіювали ще й сьогодні гелікоптери комуністичного режиму для відстрашування цивільного населення і вихідців, які у 99 відсотках є симпатиками муджагединів. Їхнім поворотом на батьківщину не зацікавлений режим Наджібуллі.

У Пентагоні застановляються, як найкраще допомогти афганському народові в цій ситуації: чи починати від вишукування мін, чи радше шукати тих, які продовжують ці міни розсівати. Нова ситуація в Афганістані є тепер предметом студій у Пентагоні і головній квартирі антикомуністичних повстанців, які також мають своїх спеціялістів. Це якраз нова ситуація показує яким жорстоким і нелюдяним може бути комуністичний режим, ворог свободолюбної людини, — кажуть політичні спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

НЮЙОРКСЬКИЙ СЕНАТОР-ДЕМОКРАТ Патрик Мойниген, гуторячи з кореспондентами засобів масової інформації в своєму бюрі на Капітолю, заявив, що є всі познаки на поширення демократії в світі. Перша ознака — це полегша холодної війни між СССР і ЗСА, а також можливість кандидатів з обидвох політичних партій серйозно позмагатися у виборах майбутнього посадника міста Ню Йорк. Правда, це може не такої історичної ваги подія, як холодна війна, але майже того самого значення, бо всім відомо, що продовж довгих років через брак поважної політичної конкуренції зі сторони республіканців, пост мейора Ню Йорку був в руках демократів. Цим разом теперішній посадник Едвард Кач буде мусіти позмагатися за демократичну номінацію з головою Міської ради Дейвидом Дінкінсом, а колишній федеральний прокуратор Рудольф Джуліяні, позмагається за республіканську номінацію з колишнім амбасадором Роналдом Лодером. Переможці стануть на пр'ю зі собою осінню ц.р.

КОЛИШНЯ КОНҐРЕСМЕНКА Джералдін Фераро, кандидат демократів на віцепризидента ЗСА у виборах 1984 року, знову появилася у Вашінгтоні, тим разом як президент недавно заснованого Міжнародного інституту для жіночих політичних провідників з головною квартирою в Гарвардському університеті. Цей інститут є фінансований Демократичною та Республіканською партіями і має за завдання активізацію жінок в політиці. Присутність Дж. Фераро у Вашінгтоні є пов'язана з підготовою ряду конференцій, що їх інститут запланував організувати в Західній Німеччині, Кенії, Новій Зеляндії та Аргентині.

ДОВГІ ЗУСИЛЛЯ КОЛИШНЬОГО демократичного конгресмена з Бронксу Маріо Біяджжі щоби уникнути ув'язнення за присуд з 1987 року за приймання хабарів та у перешкоджуванні правосуддю, увінчалися повним неуспіхом у понеділок, 27-го лютого ц.р., коли Верховний Суд ЗСА відкинув його відклик. Це рішення суду вкриє дорогу прокуратурі до його ув'язнення на два з половиною років, правдоподібно вже 10-го квітня ц.р.

У ВІВТОРОК, 28-го ЛЮТОГО ц.р., Уряд ЗСА офіційно звернувся зі закликом до Палестинської Визвольної Організації щоби вона припинила свої напади на військові та приватні об'єкти в Ізраїлі та поза його кордонами, якщо хоче продовжувати свої переговори з Вашінгтоном. Ця остання заява ЗСА вказує на спокійну але й наполегливу зміну вимог ЗСА до ПВО якщо йдеться про продовження діялогу. Бо коли в грудні минулого року ЗСА погодилося на прямі переговори з ПВО після того як їхній провідник Ясір Арафат осудив тероризм і визнав за Ізраїлем право існування, то таких вимог не було. Тепер ЗСА вимагає від ПВО стриматися від атакування ізраїльських об'єктів.

ДИРЕКТОР ФБІ ЗАРЯДИВ основні зміни у відділі бюра, який займався програмою та вишколом нових працівників після того, як він дізнався, що бюро проводить дискримінаційну політику проти негрів та еспаномовних працівників. Вілліям Сешенс звітував про те, що внутрішня перевірка бюра виявила ці недотягнення й саме тому він видав ці нові зарядження.

У СВІТІ

У ПОВІДОМЛЕННІ КРАЙОВОЇ телевізійної програми офіційний речник міністерства закордонних справ Мадярщини повідомив, що російська мова в системі мадярського шкільництва не буде обов'язковим предметом. Від тепер згідно з інформаціями міністерства культури, у початкових клясах і середній школі будуть викладатися також мови англійська, французька і німецька. Також з конституції буде знято гасло про провідну ролю компартії в життю країни, а також знято, як обов'язкове свято, першотравневі паради, день жовтневої революції та інші „загально-соціялістичні свята". Обов'язкове викладання російської мови в мадярському шкільництві зовсім не загрожувало мадярській мові і культурі, — інформує з Будапешту кореспондент Ассошіейтед Пресс.

МІЖ РУМУНІЄЮ І МАДЯРЩИНОЮ далі ведеться пропагандивна „війна" за справу переслідування мадярської національної меншини. Виступаючи 28-го лютого ц.р. на комісії прав людини Організації Об'єднаних Націй заступник міністра закордонних справ Мадярщини Дьюла Горн попросив вислати до Румунії спеціяльну комісію для переведення докладного слідства переслідування етнічних мадярів румунським режимом. „Ми глибоко затривожені інформаціями, які систематично отримуємо з Румунії", заявив заступник міністра, а крім того румунсько-мадярський кордон переходять кожного дня сотні втікачів осіб з країни „ми не можемо дати собі ради", підкреслив Горн, який переконаний, що Румунія порушує основні принципи прав людини. Генеральний секретар ООН Гавіє Перез де-Куеяр заявив кореспондентам, що справу розгляне докладно Рада Безпеки і винесе незабаром своє рішення.

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Новий Мір" надрукував у своєму лютневому числі статтю соціолога Ігора Клямкіна, у якій він піддав гострій критиці роботу Комуністичної партії в СССР. Автор обвинувачує партію у поширенні брехні, яка затроювала цілі покоління совєтських громадян. Він також ставить під сумнів юридичну законність, монополію ЦК КПСС на керівництво державою і підкреслює, що введення правдивої демократичної форми в СССР є неможливо здійснити поки не зміниться ситуація в керівництві і там не будуть допущені відкриті дискусії й критика. Покищо не відомо, яке становище до статті Клямкіна займуть центральні газети СССР, зокрема „Правда" й „Ізвестія".

В ПРЕСІ ЗААТАКУВАЛИ В. БАРЛАДЯНУ

Київ. — В газеті „Радянська Україна" з 8 лютого ц.р. опубліковано статтю М. Заярного, в якій він піддав критиці українського поета Василя Барладяну, колишнього політв'язня, який тепер є активним членом Української Гельсінської Спілки.

Авторові статті не сподобався виступ В. Барладяну на засіданні одеського міського Товариства Української Мови і Культури ім. Т.Г. Шевченка, що відбулося в половині грудня минулого року. Критикуючи Барладяну, автор не забув згадати недобрим словом і Вячеслава Чорновола та Михайла Гориня, корті, за його словами, видають націоналістичні матеріяли в журналі „Український Вісник". А щоб читачі не ламали собі голову, хто такий В. Барладяну, Заярний повідомляє: „...він народився у воєнному 1942 році в селі Шибка Григоріопольського району Молдавії. Після закінчення середньої школи вступив на факультет російської філології Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, який за його словами, мав нещастя закінчити з відзнакою".

Далі автор запевняє, що здібному студентові ніхто не чинив „ніяких перешкод", хоч його батько „був засуджений у 1944 році військовим трибуналом за співпрацю з окупантами". Василеві Барладяну нібито дозволили займатися викладанням і пропагандою української історії та мистецтва, але не встиг він почати цим займатися, як у березні 1977 року опинився на лаві підсудних. Його звинувачували в поширюванні наклепницьких вигадок на національну політику і державний лад, бо він розповідав, що Ленін створив „організацію тюремщиків", що „Кремль грабує Україну", що „Декларація прав народів Росії" відкрила „нову і найтяжчу сторінку в історії колонізації" і що совєтська влада була встановлена на Україні за допомогою російських штиків.

„Примітно, — пише автор, — що Барладяну вважає своїм обов'язком боротися не тільки за права українського народу, а й населення Молдавської ССР. Він твердить, що воно позбавлене прав".

Засуджений спочатку до трьох років ув'язнення, Барладяну і серед в'язнів продовжував поширювати ці „крамольні" речі, тому термін кари йому збільшили вдвічі. Відбувши покарання повністю та повернувшись до Одеси, В. Барладяну „знову взявся за своє". І що б він не робив, все виглядає суцільною крамолою, наприклад, він „скрізь представляється членом редколегії неофіційних самвидавницьких журналів „Український Вісник" і „Кафедра", які видаються українськими націоналістами Михайлом Горинем і Вячеславом Чорноволом у Львові. Використовує найменший привід для компрометації правових органів", — вважає М. Заярний. А щоб портрет В. Барладяну був виповнений, автор додає, що, як ревний християнин Української Католицької Церкви, В. Барладяну дозволяє собі вступати в полеміку з ректором Одеської духовної семінарії, а також критикувати духовну особу за виступ у партійній обласній газеті „Знамя коммунизма".

Не зрозуміло, що стало справжньою причиною такої атаки. Невже тільки виступ В. Барладяну на засіданні Товариства ім. Т.Г. Шевченка?

Однак вже з наступних рядків дещо починає прояснюватись.

Виявляється, лихо В. Барладяну в тому, що радіо „Свобода" виступило на його захист, коли він був побитий кагебістами в ніч з 17-го на 18-те листопада минулого року. Оскільки радіовисилання тепер не заглушують, то вся країна слухала розповідь Надії Світличної, як три молодики

(Закінчення на стор. 4)

СХОДИНИ КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Ню Йорк. — Сходини Ділового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні відбудуться в суботу, 4-го березня ц.р., о год. 12-ій полудня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City N J
Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Дипломатична подорож Президента

Дня 7-го грудня 1941 року японське летунство перевело блискавичний налет на зосереджену в Перл Гарборі американську військову фльоту. Тоді вперше записались в історії людства „камікадзе": летуни, які з прив'язаним до себе вантажем динаміту падали на чердаки американських кораблів та гинули, затоплюючи з собою корабель. Більшість американської морської фльоти була знищена, але велетенський промислово-економічний потенціял допоміг відбудувати збройну потугу ЗСА також на морях. 6-го липня і 9-го серпня 1945 року ЗСА скинули перші дві атомові бомби на японські міста Гірошіма і Нагасакі. 15-го серпня 1945 року Японія беззастережно скапітулювала. Переможний головний командант збройних сил ЗСА на Далекому Сході, Дагпес МекАртур, продиктував Японії нову конституцію, за якою залишається в Японії монархічний устрій із цісарем Гірогіту, але тільки без сутньої влади при існуючому виборному парляменті. МекАртур у цій конституції заборонив Японії мати більшу зброю, як вона потрібна для збереження внутрішнього ладу і спокою, проте після розчарування Америки у добру волю СССР — під тиском збоку Америки — Японія має сьогодні на Тихому океані з усіх інших держав найчисленнішу військову морську фльоту. І хоч Японія — як і Німеччина — покрилась під час спровокованої неї нею війни руїнами, проте сьогодні — разом із Західньою Німеччиною — є найбагатшою країною світу, з могутнім промислом, вироби якого заливають головно Америку.

„Часи зміняються і ми зміняємось з ними". В самій Японії більшість її 150-мільйонового народу становить молоде покоління, яке не тямить трагедії Гірошіми й Нагасакі. Але в Америці живуть ще люди, які тямлять Перл Гарбор. І вони мали сумніви чи на похорон імператора Гірогіти повинен полетіти до Токіо сам Президент Америки. Ці сумніви мусіли розвіятись, коли показалося, що на похорон японського імператора прибули делегації з 154-ох країн світу, при чому прибули туди 55 голов держав. Прибув президент Франції Міттеран і йорданський король Гуссейн, президент Єгипту Госні Мубарак, чоловік королеви Єлисавети Филип, президент Філіппін Коразон Акіно — це був найчисленніший з'їзд коронованих і некоронованих представників світу, який вшановував японський нарід за його організаторський хист і найбільшу у світі роботящість.

Традиціоналізм і модернізація тісно сплітаються в Японії. Тому нам важко зрозуміти, чому щойно 22-го лютого похоронено Гірогіта, який помер 7-го січня: так подиктував традиційний релігійний церемоніял. Вітав прибулих достойників новий монарх Японії — Акігіто. Його батько помер на 88-му році життя, з чого був він 63 роки на престолі. Забрав зі собою тайну, яку ролю він грав у трагічному підступному нападі Японії на Перл Гарбор. Але ця подробиця, разом із цілою Другою світовою війною належить до історії. Тепер зразу таки виявилося, що центральною фігурою в Токіо став американський президент Джордж Буш. І виявилося, що його подорож була напевне запляновани у порозумінні з тими чужинецькими володарями, з якими Буш і державний секретар Джеймс Бейкер переводили ділові розмови.

За твердженням американських кореспондентів центральною темою нарад Буша з чужинецькими мужами була проблема Близького Сходу, чи пак ізраїльсько-арабських відносин. Державний секретар Джеймс Бейкер проголосив публічно становище ЗСА щодо участи СССР в акції замирення на Близькому Сході. Джеймс Бейкер заявив, що перш за все Москва мусить визнати Ізраїль, — Москва ж узалежнює таке визнання від згоди Ізраїля на переговори також з Палестинською Визвольною Організацією — чого Ізраїль не хоче. Совєтський міністер закордонних справ, який у цьому місяці роз'їздив по країнах Близького Сходу — цілувався перед фотографами з Яссіром Арафатом, але такі театральні покази не відтягнуть від Америки її арабських приятелів, як Єгипет, Йорданія, Савдійська Арабія. Президент Буш, зупинившись ще в Китаї і Південній Кореї, повернувся до Вашінгтону із ще більшим особистим авторитетом, яким його досі вшановував американський народ.

Як повідомляє журнал „Огоньок" ч. 5-те за 1989 рік, в ЦК КПСС прийнято постанову „про додаткові заходи для відновлення справедливости щодо жертв репресій 1930-50 років" і в цій постанові сказано, що ЦК КПСС вніс пропозицію розглянути на Президії Верховної Ради СССР питання про відміну вироків, винесених без суду і слідства так званими „трійками" в 30-ті, 40-ві й на початку 50-их років та визнати реабілітованими усіх громадян, репресованих „Особливими радами".

Розуміють кремлівські лідери, що крах недалеко і доведеться відповідати за те, що понад 70 років дурили народ „світлим майбутнім", грабуючи його та знищуючи кращих його синів. А зрозумівши, вирішили поступово розкривати справи давніших репресій, щоб спрямувати гнів народний в протилежний від себе бік, в бік уже померлих слідчих, прокурорів, тюремників. А вони, мовляв, не винні, що отримали цю страшну спадщину від попередніх урядів.

Та що б не спонукало їх до цього, все ж для народів Совєтського Союзу наслідки від гласности будуть позитивні, бо довідаються люди, яка то страшна сила — диктатура Комуністичної партії чи будь-яка диктатура взагалі.

Н. Осока

ДОНОС — ОСНОВА РЕПРЕСІЙНОЇ МАШИНИ

I.

Нову постанову ЦК КПСС, як і весь процес демократизації, не поспішають впроваджувати на Україні, але в Росії дещо зрушилося з місця і завдяки цьому випливли на поверхню судові справи цілої групи „політичних злочинців", виявлені в архіві Новосибірського обласного суду. Тридцять течок зі зловісним написом „Звинувачується за ст. 58-10 ч. 2УК" чомусь зберігалися не в КҐБ, а поряд з тисячами історій про пересічні людські гріхи. В їх числі нема високих партійних чи військових службовців, нема й поетів. Це прості люди, серед яких коваль Артамонов, молотобоєць Полушкін, колгоспниця Матрьона Чучаліна, але з відомими репресованими діячами їх поєднала стаття Кримінального Кодексу, тюрма, табір, невідомо де безіменна могила.

Автори статті „Матрьонин гріх", Заміра Ібрагімова та Ілля Катушин, зацікавилися, чим могла завинити перед совєтською владою проста селянка Матрьона Чучаліна.

Матеріяли однієї лише судової справи М. Чучаліної, дають широке уявлення про ті пекельні муки, що випали на долю народів Союзу ССР.

Ішов перший рік війни з гітлерівськими військами, що несподівано напали й захопили Латвію, Литву, частину Естонії та України, Білорусію й Молдавію, підступали до Ленінграду, загрожували Смоленську і Києву. Над усім Совєтським Союзом нависла смертельна загроза.

А слідчі й прокурори вдень і вночі розмотували „злочин" простої неписьменної, багатодітної селянки, заарештованої на підставі доносу.

„Слідчому Кузнецького району від Корьовіної Марії Миколаївни. Заява. 8-го липня 1941 року Чучаліна Матрьона нібито казала на полі, що якби скоріше перекинули совєтську владу, то ми б іще Богові помолилися. Мені розповіли Манахова Анастасія Яківна, Саріна Марія Федорівна і Мельникова Катерина. М. Н. Корьовіна. 16 липня 1941".

Окрім цього клаптика паперу більше в справі Матрьони, донощиця Корьовіна ніде не фігурує. Можливо не поділили колись жениха, або не миряться їхні діти, чи якийсь інший жіночий конфлікт спонукав Корьовіну так обуритись громадянським мисленням неписьменної Матрьони, що виховує семеро дітей. Як би там не було, але вже на другий день, 17-го липня, слідчий Сєсов допитував сімох свідків, отримав від голови колгоспу характеристику на Матрьону, допитав саму Матрьону, написав аж три постанови з метою знешкодити „ворога" і призначив психіятричну експертизу. Одним словом, ворога виявлено, почалась напружена праця. Двадцять сім документів за один день!

Чому така поквапливість? Може, слідчому не вистачало роботи і він зрадів, що вона нарешті з'явилася? А, може, була б колода, а голова знайдеться. І донощик, звичайно, бо без нього з чого почати?

Страх перед владою був настільки великий, що кожен свідок робив усе, аби догодити слідчому, й ніхто не думав про Матрьониних осиротілих дітей.

(Закінчення буде)

З ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує: Лев Яцкевич

Таємниця „Бермудського трикутника"

Цей таємничий „Бермудський трикутник", розташований між містом Маямі, на побережжі Фльориди, та островами. Пуерто Ріко та Бермуди. Він відомий в цілому світі з надприродного феномену, з яким зустрінулися численні кораблі й літаки, та який ляг у причину їх безслідної загибелі.

Один з найбільш характеристичних та добре удокументованих випадків трапився в американській морсько-летунській базі у Форт Лодердейлі на Фльориді,- до грудня 1945 року в часі рутинного польоту п'ятьох торпедних бомбовиків, типу Ті-Бі-Ем Авенджерс в околиці „Бермурдського трикутника". Їх політ мав тривати півтора години. Коли, проте, до цього часу ескадрилья не вернулася, комендант бази почав хвилюватися, прочуваючи якесь нещастя.

Її першим провісником була радіо-вістка, такого змісту: „Кличемо контрольну вежу, це випадок крайньої потреби..., ми збилися з путі, не бачимо землі". Коли контрольна вежа зажадала визначення їх положення, командир ескадрильї відповів розгублено „ми не знаємо, де ми є". А коли контрольна вежа дала їм доручення летіти на захід — командир відповів — ми не знаємо, де є захід... все навкілля видається нам неправильне й якесь чудне". І це були його останні слова.

Через цілу ніч літаки та судна прибережної сторожі проводили розшуки за пропавшими літаками, але без успіху, бо по літаках не залишилося навіть сліду.

У 1965-1966 роках Федеральне стандартне бюро перевело докладний та детальний обслід усіх прибережних смуг цього загадкового трикутника при допомозі дуже чутливих мікрофонів, з метою устійнення характеристичних звуків. Такі звуки, подібні до шепоту, вони найшли, але їх причини вони не могли зідентифікувати.

Морський департамент у Вашінгтоні витратив у 1967 році поверх 5 мільйонів дол. для прослідження морського дна під містерійною поверхнею „Бермудського трикутника", але теж без успіху.

Досі існує ціла низка гіпотез, які намагаються розв'язати таємницю цього загадкового трикутника та виявити причину зникнення в його обсягу такої великої кількости кораблів і літаків. Одна з них пов'язує цей надприродний феномен з дією хемічної речовини, що її вирощує періодично в „Бермудському трикутнику" Атлантійський океан. Під впливом тієї речовини люди, мовляв, втрачають почуття напряму.

Друга гіпотеза пов'язує надприродний феномен цієї смуги з дією „гравітаційних вирів", які розташовані в рівних відстанях, на цілій земній кулі.

Ще інша гіпотеза дошукується пов'язання з „Бермудським трикутником" — літаючих тарілок, а остання, із четвертим виміром часу, крізь який кораблі та літаки буцім то проходять до іншого світу?

Але нещодавно на астрофізичному симпозіюмі, що відбувся в Бонні, столиці Західньої Німеччини, німецький астрофізик, д-р Альфред Штрубен поділився з присутніми вислідом своїх п'ятирічних дослідів над надприродним феноменом „Бермудського трикутника", які становлять розв'язку поверх 400-річної таємниці зникання кораблів і літаків у цій смузі.

У противагу до попередніх дослідів, д-р А. Штрубен використав до розв'язки цього містерійного феномену космічну технологію. Застосовуючи це нове знання, яке люди здобули щойно в останніх роках, шляхом космічних дослідів, сьогодні маємо змогу вияснити багато, здавалося б надприродних сил, що діють на нашій плянеті.

Згідно із звітом д-ра А. Штрубена, загадка „Бермудського трикутника" безпосередньо пов'язана з космічним феноменом, відомим під назвою „чорних дір", себто космічної порожнечі, що твориться у висліді обвалу вмираючих зір. Сила цієї порожнечої така потужна, що вона всмоктує в себе, неначе великий космічний пилосос, всю матерію найближчого навкілля, включно із світловими променями (звідтіля її назва „чорна діра").

На думку д-ра Штрубена, в такий самий спосіб, як „чорні діри" у всесвіті, створилася в „Бермудськім трикутнику" „магнетна діра", у висліді її гіганського метеор чи метеориту, що впав в половині 500-их років до Атлантійського океану, з поштовхом динамічної енергії, що дорівнювалася енергії ядрової експльозії.

Цей зліт метеору на нашу плянету збігається з першими випадками зникання кораблів в „Бермудському трикутнику". Історія мореплавства записала не десятки, але сотні таких випадків, при чому досвідчені мореплавці та летуни, не тільки були здезорієнтовані дією своїх компасів та електромагнетних інструментів, але втрачали також орієнтацію свого положення.

Теорія Штрубена, обоснована на комп'юторній аналізі океанографічних помірів та сателітних обстежень. Щоб вияснити його теорію в простий спосіб, слід уявити собі згаданий

(Закінчення на стор. 4)

Ізраїльський журнал „Круг" у ч. 595 опублікував у перекладі на російську мову мій лист „Переслідування Р. Окунєвої в Ізраїлі", вміщений у „Свободі" 16-го вересня 1988 року. Ця публікація й листи, які я отримав з Ізраїля, викликали мою відповідь редакторові „Круга", текст якого подаю нижче:

Святослав Караванський

ЛИСТ РЕДАКТОРОВІ „КРУГА"

„Шановний пане редакторе!

Публікуючи мій лист до редакції української газети „Свобода" („Круг" ч. 595), Ви дали до нього вступ, з якого випливає Ваше скептично-негативне ставлення до Р. Окунєвої. Ще більш нетерпимо ставляться до Р. Окунєвої. Інші ізраїльтяни, які вважають, що вона не заслуговує симпатій не лише жидів, але й узагалі порядних людей усіх національностей.

Погляд більшости треба поважати, проте це не значить, що більшість ніколи не помиляється і не судить занадто суворо. Згадаймо СССР та ставлення мас до процесів „ворогів народу".

Ви скажете, що Ізраїль не СССР, а це теж буде правда, а втім однак моделі поведінки людей, що перебувають під впливом певних ідеологічних комплексів, дуже подібні.

Я читав кілька текстів, що належать Р. Окунєвій, і я згоден, що вони дещо різкі. Але, як там не є, про процес І. Дем'янюка Р. Окунєва говорить правду, говорить те, про що воліє не згадувати багато засобів інформації.

На думку багатьох юристів, в тому числі й жидів, перебіг процесу й докази вини І. Дем'янюка далекі від стандартів Римського права й від загальнолюдських понять про правосуддя. Досить згадати статті американського юриста Вілліяма Вольфа, жида, котрий відзначає низку кричущих огріхів єрусалимського процесу. Один тільки факт, що прокурор на суді взяв під захист совєтську версію про Катинський злочин, що винує в ньому німців, дискредитує ввесь процес перед історією. Про те, що Катинь діло рук НКВД, не має сумніву жадна чесна людина, чи то поляк, чи жид, чи українець. Важко повірити, що правосуддя, чиї представники боронять брехливу версію Берії-Сталіна, може виявитись бездоганним правосуддям.

Рут Окунєва, так само, як і Вілліям Вольф, піддає сумніву докази вини І. Дем'янюка. От, що вона пише про документ, що надійшов з СССР:

„а) він надійшов з рук сумнівного джерела — з рук КҐБ, що має свої порахунки з Дем'янюком, котрий служив у армії Власова; б) документ доставлено до Ізраїля завдяки ганебним зв'язкам одного сіоніста-мільярдера, що співпрацює з КҐБ".

Я не думаю, що діяльність А. Гаммера та його зв'язки з провідниками СССР (незасудженими воєнними злочинцями) викликає у Вас захоплення і схвалення. Участь А. Гаммера в цьому процесі, як кур'єра КҐБ вельми симптоматична. Та й узагалі, всяка співпраця демократичних судових інстанцій з юридичною системою СССР навряд чи робить честь тій інстанції, котра до такої співпраці вдається.

Для українців, що обстоювали додержання загальнолюдських юридичних стандартів на процесі Дем'янюка, критика цього процесу з боку ізраїльтян була великою підтримкою у боротьбі за справедливість. Можливо, якби в Ізраїлі лунало більше голосів з критикою процесу, українська преса віддавала б перевагу цим голосам над голосом Р. Окунєвої. Однак, українська преса не мала вибору.

Дивним дивом, саме під час процесу представники ізраїльської громадськости наполегливо звертались до української громадськости із закликом покаятись у злочинах перед жидами.

Звинувачення цілих народів у вчиненні колективних злочинів характеризує філософію людоненависницького расизму, якій властиве визнання існування колективної вини. Визнання окремими особами існування колективної війни свідчить про схилення цих осіб до ідеології расизму. Мені важко зрозуміти, як можуть представники жидівського народу, що зазнали кривди від расизму, звертатися до цієї ідеології. Звинувачення цілого народу у вчиненні злочинів проти іншого народу вертає нас до часів кривавої родової помсти, яка не має нічого спільного з ідеологією цивілізованого світу. У пропаганді таких звинувачень під час процесу над Дем'янюком важко добачити прагнення до торжества справедливости, рад ше навпаки.

У текстах Р. Окунєвої щодо процесу І. Дем'янюка, їй важко відмовити у здоровій логіці, а також в обороні інтересів Ізраїля. Ось, що вона писала президентові Ізраїля, перелічуючи усі недоліки процесу:

„Звертаю Вашу увагу на ту обставину, що суд, здійснений у такій атмосфері й з такими порушеннями може бути поцінований світовою громадськістю, — як показовий процес над цілим народом, — українським, до якого в Ізраїлі роздмухувано особливу ненависть;

... Така оцінка таїть у собі небезпечні для Ізраїля та жидівського народу наслідки. Вона не тільки поставить під сумнів попередні процеси такого роду, але й відкриє можливість розглядати причини жидівської катастрофи й інших проявів антисемітизму в ракурсі, несприятливому для Ізраїля.

Щодо заперечення Р. Окунєвою катастрофи, то скільки я знаю, такі погляди ніколи не публіковано в українській пресі. Чи поділяє Р. Окунєва такі погляди, я теж не знаю, бо не маю тих текстів, на підставі яких Ви робите свій висновок.

У ставленні до процесу І. Дем'янюка Р. Окунєва виявила принциповість і муж-

(Закінчення на стор. 4)

О. Т.

ПРИЗАБУТИЙ В'ЯЗЕНЬ ЛУБ'ЯНКИ — ІВАН НІМЧУК (1891-1956)

II.

Іван Німчук був душею щоденника „Діло" у Львові, що почав виходити ще в 1880 році, як орган українського народницького середовища, що його очолював у той час провідник галицьких українців Юліян Романчук, а першим редактором був Володимир Барвінський. В час, коли Німчук почав працювати в редакції „Діла", головним редактором цього щоденника був відомий ним вже теж на еміграції в Америці політичний діяч Василь Мудрий. Та Мудрий був заанґажований у політичній діяльності, він був у проводі політичної партії, найбільшої в Галичині, яка спонзорувала „Діло" і тому вся відповідальність за видання щоденника спочивала на Німчукові. В 1935 році Іван Німчук став головним редактором „Діла" і був ним до останнього випуску газети, що перестала виходити саме в той день, коли Червона армія перейшла кордон на Збручі і ввійшла на галицьку землю, в неділю 17 вересня 1939 року.

Ця дата і ця подія заважили і на житті Івана Німчука. Вже в п'ятницю, 22-го вересня того ж року, Червона армія зайняла Львів, без одного стрілу, бо польська армія, яка в досить великому числі була на терені міста й околиць, втікаючи перед наступаючим німецьким військом, не ставила червоним ніякого спротиву, а голова міста лікар Островський навіть прийняв окупаційну армію, віддавши їй символічно ключі від міста. Не залишили міста і свого населення і українські провідники, крім деяких, як Василь Мудрий, Степан Скрипник і Роман Дашкевич, чи публіцисти, Іван Кедрин, Роман Голіян і Роман Смаль-Стоцький. Українські провідники навіть створили Український Допомоговий Комітет, що його очолив сеньйор українських політичних діячів вісімдесятлітній в той час Кость Левицький. Цей комітет вислав був делеґацію під проводом Костя Левицького до представників нової влади, генерала Іванова і представника уряду Міщенка в суботу 23-го вересня 1939 року. Була теж думка добиватися дозволу на дальше видавання щоденника „Діло". Та вже того самого дня, в суботу, 23-го вересня, з'явилися в домі „Просвіти", де приміщувалась редакція „Діла" та його друкарня, три редактори в уніформах і просили показати їм приміщення редакції та друкарні. Це була перша зустріч редактора Німчука із професійними колегами, які з окупаційною армією прибули перебрати пресу. Наступного дня у неділю, 24-го вересня, цих редакторів було вже із сорок та у проводі їх був відомий партійний діяч і академік, ректор високої партійної школи, тоді ще й редактор „Комуніста" у Києві Андрій Чеканюк. До Чеканюка долучився ще й відомий партійний письменник Олександер Корнійчук. Обидва редактори заграли звичну большевицьку комедію, бо заповіли спільну нараду з українськими журналістами, натякаючи ще й про можливості праці у пресі.

Нарада відбулась у понеділок, 25-го вересня у великій залі „Просвіти". В ній взяли участь майже всі українські журналісти, (треба подати, що у Львові виходило кількадесят різних українських пресових видань і наших журналістів було понад вісімдесят. Цю нараду використав Чеканяк для напастей на щоденник „Діло" й особисто на його редактора Німчука. В тому ж дні, в понеділок вийшло теж перше число нової газети, вже зредаґованої екіпою журналістів під проводом Чеканюка і Корнійчука під назвою „Вільна Україна", випущене в друкарні „Діла". Не зважаючи на те, збори українських журналістів відбувалися ще й наступного дня, у вівторок 26 вересня, і там знову верховодив Чеканюк, але вже певними директивами. Ці розмови з журналістами були нічим іншим, як тільки підготовою до рішучої реакції з боку окупаційної влади. Іван Німчук, який був головним об'єктом напастей на цих нарадах, десь після полудня того ж вівтірка 26-го вересня, знеохочений подався додому і тут на нього чекали вже представники славного НКВД в уніформах і, перевівши ревізію в його помешканні, попросили йти з ними. Особовим автом, неначе на вечерю, повезли його до відомої у Львові, в'язниці на розі вулиць Льва Сапіги і Лонцького, де ще за австрійської монархії, а потім і за польської влади була жандармерія-поліція з малою прибічною в'язницею. Так добра і неворожа постава до нової влади, яка маніфестувала себе владою, що визволяє український нарід і з'єднує цей нарід і його землі в одну українську державу, завела чесного і відданого українській справі діяча у в'язницю.

Іван Німчук був дуже упорядкованою спокійною людиною, ще й глибоко релігійною, то ж трудно пояснити, чому його арештували одного з перших. Він міг і вести газету в нових умовинах нової окупації, якщо б нова окупаційна влада кермувалась якимись нормативними засадами володіння. Та політика режиму була вже усталена; тепер вже відомо, що були зложені пляни про арешти і вивози так званих, ворогів народу, були готові листи з визначенням в якому порядку і кого арештувати і вивозити. Німчук попав у перші ряди арештованих, бо його завважили і визнали ворогом. Та під час слідства в тюрмі на Лонцького йому не могли знайти обвинувачення. Уже потім у Луб'янці, коли його справа була закінчена і його мали випустити на волю, самі слідчі дивувалися, що в нього не було „статті", яка вирішує про арешт і засудження. В тюрмі на Лонцького Німчук зустрів інших українських в'язнів. У його камері був Іван Кушнір, колишній робітничий провідник у Львові і організатор робітничих спілок, який скоро помер у цій тюрмі, а теж відомі наші політичні діячі із старим Костем Левицьким. В тюрмі на Лонцького у жахливих гігієнічних обставинах просидів Німчук не довго.

Вже 20-го жовтня його перетранспортували на відкритій вантажній машині під конвоєм шести енкавидистів до спеціяльно доставленого столипінського поїзду з тюремними келіями, що виглядали мов клітки для звірят, та тільки без вікон із дверими з грубими залізними гратами; кожна келія ізольована від другої подвійними стінками. У той поїзд-мариво упхнули й інших арештованих у Львові українських діячів, але довідатись про них було неможливо, бо зобов'язувала строга мовчанка. Німчук довідався тільки випадково, що в котрійсь із кліток був і сеньйор наших діячів вісімдесятирічний Кость Левицький, який — не зважаючи на заборону голосно кричав, щоб його порятували, бо він душиться у тісній клітці від недостачі повітря. Були там ще три інші наші посли, про що Німчук дізнався випадково, а саме Володимир Кузьмович, Володимир Целевич і Дмитро Левицький. Вже в суботу 28-го жовтня цей поїзд привіз перший транспорт в'язнів із визволеного перед місяцем Львова до столиці СССР й останній редактор найстарішого українського щоденника Іван Німчук опинився без суду і без засудження у келії відомої в цілому світі тюрми Люб'янки, в Москві — тюрмі народів, як її повсякчасно звали.

(Закінчення буде)

ЛІТАК, ЯКИЙ, ЗГІДНО З інформацією агентства Ройтерс, довозив допомогу для антикомуністичних повстанців контрас, впав і загорівся вже на території Гондурасу. Загально припускають, що залога і помічники в числі дев'ять осіб, усі загинули у катастрофі. Що було причиною катастрофи в повідомленні не говориться. Представник амбасади ЗСА в Гондурасі Чарлз Барклі заявив, що на покладі літака було трьох нікараґуанців і шість громадян Гондурасу. Уряд Гондурасу і амбасада ЗСА розпочали слідство у справі цієї летунської катастрофи.

Вісті з Українського Канадського Дослідчого і Документаційного Центру

Вже кілька місяців ми читаємо у пресі про Український Канадський Дослідчий і Документаційний Центр з осідком в Інституті св. Володимира в Торонто. Що і хто це є і чому їм потрібно 850,000 долярів?

Український Канадський Дослідчий і Документаційний Центр — це група українських громадських діячів, яка почала працю в 1982 році під назвою Комітет Дослідження Голоду в Україні. Це той комітет, який у 1984 році видав документальний фільм „Жнива розпачу". В 1986 році Комітет змінив назву на Центр Дослідження Голоду в Україні, а в 1988 році оформився в Український Канадський Дослідчий і Документаційний Центр (УКДДЦ).

Головний проєкт УКДДЦ під цю пору — це видання фільму під назвою „Україна в Другій світовій війні". Вже започатковано збирання матеріялів до цього фільму; окремий підкомітет записує і фільмує інтерв'ю зі свідками подій та збирає документи.

„Багато свідків **вже є у** похилому віці, — наголосив проф. Василь Янішевський, голова Центру, — і тому треба скоро записати інтерв'ю з ними". УКДДЦ має списки свідків різних подій під час Другої світової війни в Україні і поза її межами, наприклад, є члени Дивізії „Галичина", УПА, ОУН та Похідних груп, в'язні німецьких кацетів, члени совєтської, польської, канадської, чеської, американської та французької армій, українців, які рятували жидів і т.п.

„Тепер нам дуже потрібно фондів, — сказала мґр Іроїда Винницька, член Дирекції УКДДЦ, — бо передбачений кошт фільму є 850,000 долярів. Дотепер вплинуло 40,000 долярів. Це значна сума і ми дуже вдячні за пожертви. Видно, що наші люди розуміють потребу такого фільму і дуже жертвенно дають на цю ціль. Але нам треба ще фондів, щоб награвати інтерв'ю. Деяких свідків вже нема. Ми не встигли..."

Кошти є такі високі, бо треба винаймати відповідні апарати та наймати технічних працівників; треба часто летіти до міст поселення свідків. Опісля треба буде заплатити тим, що будуть писати скрипти, укладати музику, електронічно редагувати фільм, за студіо і т.д. Кошти видання високоякісного фільму дуже великі, але користь з такого фільму буде ще більша.

Останніми роками наша громада багато потерпіла через наклепи різних груп. „Правда — це найкраща зброя, а фільмова стрічка — найефективніший засіб її поширювати", — читаємо в летючці УКДДЦ.

Окрім фільму, УКДДЦ також працює над збиранням, упорядкуванням та каталогуванням архіву. Центр також видає архівні збірки, і тепер готується до друку довідник про архівні матеріяли, пов'язані з Великим Голодом в Україні.

Отже — долучімся до праці Українського Канадського Дослідчого і Документального Центру, — зложіть сьогодні свою пожертву на подану адресу. Якщо ви пережили Другу світову війну або знаєте когось такого, або якщо ви хочете якось інакше допомогти УКДДЦентрові, — зголошуйтеся листовно або телефонічно do: Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, 620 Spadina Avenue, Toronto, Ont., M5S 2H4. ч. тел.: 923-3318. Пожертви можна відтягати від приходового податку.

УККДЦ діє з благословенням усіх Українських Церков і під патронатом СКВУ і КУК.

Успішне свято жінки-героїні в Пармі

Завдяки старанням українських жіночих організацій, в неділю, 12-го лютого ц.р., в залі ім. Митр. Шептицького в Пармі відбулося багатолюдне свято жінки-героїні. Треба підкреслити, що це свято було дійсно багатолюдним, бо простора заля була переповнена українцями з Парми та околиць, і тому якщо зважити на все частіші нарікання, що наші залі все в більшій мірі стають рідшими, а то й напівпорожніми, то це свято було дуже відрадним фактом. Свято було присвячено 65-им роковинам героїчної смерти сл.п. Ольги Басараб, яку польські окупанти замучили в тюрмі в ніч з 12 на 13 лютого 1924 р., але яка ще перед своєю геройською смертю встигла написати такі знаменні слова: „За кров, за сльози, за руїну, верни, верни нам Україну!"

Після того як свято відкрила д-р Олександра Мельник, пластунка і студентка 3-го курсу університету Дарія Ковч продеклямувала уривок із зворушливої поеми „Прокляті роки" поета Юрія Клена.

Із святковою доповіддю виступила дуже добре відома нашій спільноті д-р Ніна Строката-Караванська — одна з наших українських жінок-героїнь. Будучи дружиною відомого українського політв'язня Святослава Караванського, який промучився в совєтських тюрмах та на засланнях цілі 30 років, її так само не вдалося оминути московських катівень. В грудні 1971 року її, як українську патріотку, заарештували. Але й після звільнення не дозволено було повернутися на Україну і тому вона змушена була оселитися в м. Таруса в центральній Росії. І тому всі ті постійні переслідування, яких зазнало подружжя Караванських, як також і неможливість повернення до рідного народу в Україні — все це змусило їх шукати виходу на еміґрацію, що і було здійснено, коли 11-го грудня 1979 р. Караванські, нарешті, опинилися на вільній землі Вашінґтона.

Звичайною спокійною і чіткою мовою, не читаючи, а просто й щиро оповідаючи так, що не може викликати жодного сумніву, д-р Караванська впродовж майже цілої години ділилася з слухачами особистими спогадами про ті тяжкі умови, в яких доводиться жити й працювати українським жінкам-патріотам на батьківщині. Багато з них відомі нашій еміґрації, але про багатьох ми, на жаль, або знаємо дуже мало, або нічого. Ось, наприклад, взяти Одарку Гусяк. 1950 року, коли Одарці (або Дарці) було 25 років, за діяльність у підпільній українській організації каґебівські кати заарештовують її і без жодного суду, а просто на підставі рішення каґебівської **„тройки"** запроторили на 25 років заслання на Півночі. Нарешті, 1973 року, тобто, два роки перед тим, коли її мали звільнити, КҐБ кількакратно зверталося до Одарки Гусяк написати прохання; аби її „достроково" звільнили із заслання. Знаючи, що така пропозиція було ніщо інше, як „трюк" окупаційної влади, яка в разі звільнення, хотіла показати, яка-то влада є „гуманною", що „достроково" звільнила політичного в'язня, Одарка рішуче відмовилася написати таке прохання. І дійсно: чому та „гуманна" влада не звернулася до неї з такою пропозицією бодай 12 років раніше, а не за 2 роки перед звільненням? Крім того, для української патріотки було б пониженням прохати лютого ворога будь-якої ласки.

І тому, відбувши повних 25 років заслання, Одарка Гусяк вже будучи 50-ти річною жінкою та з підірваним здоров'ям, повернулася, нарешті, на Україну.

Після доповіді Наталя Кріслата продеклямувала рецитацію в присвяті жінці-героїні, а Соня Капустянська заграла на піяно фортепіянове сольо-прелюдію Й. С. Баха. Свято героїнь закінчилося чудово виконаною грою бандуристок Ірини та Люби Завадівських.

Але й це ще не все. Після закінчення свята багато учасників пішли до поблизу розташованої домівки СУА на зустріч з д-р Н. Караванською. За склянкою чаю або кави і в товаристві таких заслужених діячок на українській національній ниві як Софія Бура, Іванка Шкарупа, Люба Боднар, Оля Дем'янчук, Надя Дейчаківська, Неоніля Винарська, Емілія Воляник, Анна Глинська та ін., шановна гостиня радо дала свої вичерпні відповіді на питання багатьох присутніх.

Д-р Караванська справедливо дивується, що Західній світ, в тому числі ЗСА, настільки серйозно повірили в „перебудову" та „гласність Ґорбачова, що готові знову запропонувати Кремлеві мільярди позички аби тим самим знову врятувати російську імперію від розвалу, подібно, як вони вже не раз рятували її в минулому. Але, на глибоке переконання Строкатої-Караванської, на цей раз це вже буде запізно. „Раб, — сказала вона, — ніколи не зможе продуктивно працювати і в цьому головна проблема московсько-большевицької імперії. А тим більше в тому випадку, коли той раб поневолений не тільки соціяльно, але й національно"

Юліян Мовчан

В ОПУБЛІКОВАНОМУ ЗВІДОМЛЕННІ Державного департаменту ЗСА говориться, що Совєтський Союз в 1988 році доставив до Нікараґуа безпосередньо, чи посередньо через Кубу, зброї, амуніції і військового виряду для озброєння сандіністів на суму 515 міл. дол. За всі роки співробітництва СССР з марксистським режимом Данієля Ортеґи, Москва доставила до Центральної Америки зброї й іншого військового матеріялу на грубі мільйони долярів. Звичайно СССР доставляв зброю до Нікараґуа своїми власними торговельними кораблями. Сандіністська армія начисляє тепер приблизно 80,000 вояків і старшин, а велика кількість перебуває в резерві. Покищо не відомо, яка буде доля антимарксистських повстанців контрас, але якщо Москва і далі доставлятиме зброю до Нікараґуа, Вашінґтон буде змушений в якийсь спосіб реаґувати на поновне використовування комуно-московською імперією політики другої фази детанту в Центральній Америці, — кажуть політичні аналітики.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Голляндії заявив, що його країна дуже затурбована подіями в Чехо-Словаччині, зглядно переслідуванням інакомислячих і груп руху спротиву та судом над чехословацьким письменником Вацлявом Гавелєм. Голляндія, правдоподібно скоро, вишле свою парляментарну делеґацію до Праги, щоб там на місці обговорити цю справу з представниками комуністичного уряду. Західні політичні спостерігачі кажуть, що такого прецеденту в історії оборони дисидентських рухів ще не було, щоб уряд закордонної країни висилав своїх делеґатів для інтервенції у справі засудів і переслідувань, але чехо-словацький уряд, на здивування усіх, погодився на прийняття такої делеґації. Уряд Голляндії думає, що суд у Празі незаконно судив В. Гавеля і його прихильників, бо згідно з Гельсінкськими угодами вони усі мають право на інакшу від урядової діяльність.

З безмежним болем ми прийняли повідомлення про те, що 10-го лютого 1989 року відійшов у Вічність колишній президент СКВУ

мґр ІВАН БАЗАРКО

•

Дружині Наталії, синам Несторові і Володимирові складаємо глибокі вислови співчуття.

За Президію і Секретаріят
Світового Конґресу Вільних Українців

Юрій Шимко — президент
Василь Верига — генеральний секретар

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 27-го лютого 1989 р. на 80-му році життя відійшов у Вічність

наш Найдорожчий
БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
АНДРІЙ БРОДИЧ

ПАНАХИДА в четвер, 2-го березня 1989 р. о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Музика, Чикаґо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 3-го березня 1989 року о год. 9:30 ранку в церкві свв. Володимира й Ольги, а відтак на український католицький цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:
дочки —
НАТАЛІЯ ЗАПАРИНЮК з мужем ПЕТРОМ
МАРІЯ СОРЕС з мужем ІВАНОМ
ОЛЬГА ІВАНЦІВ з мужем ІВАНОМ
сини —
д-р ВОЛОДИМИР
БОГДАН
13 внуків
2 правнуки
брат — ПЕТРО БРОДИЧ
сестра — ЕВА МУДРИК з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що у вівторок, 28-го лютого 1989 р. після довгої та важкої недуги відійшла у Вічність на 98-му році життя

наша Незабутня
МАМА, БАБУНЯ І ТІТКА

бл. п.
ЗІНАЇДА ГРИГОРІЇВНА ФІЛІПОВА

У четвер, 2-го березня буде відправлена ПАНАХИДА в Свято-Андріївському Православному Катедральному Соборі, 15100 Newhampshire Avenue, Silver Spring, Md., **о год. 7:00 веч.**

У п'ятницю, 3-го березня 1989 р. в тому ж Храмі о год. 8-ій веч. буде відправлено Чин Похорону.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 4-го березня 1989 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 11-ій ранку.

Горем прибиті:
син — ЮРІЙ ФІЛІПОВ з дружиною ОЛЕНОЮ
внуки —
АНДРІЙ ФІЛІПОВ з дружиною ПАТРІЦІЄЮ і
ПЕТРО ФІЛІПОВ
племінник — д-р ВІТАЛІЙ БОГДАНІВ з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ і сином ВОЛОДИМИРОМ
племінниці —
МАРІЯ КУЛІЙ з чоловіком ВІКТОРОМ і синами ЮРІЄМ, ОЛЕГОМ і ПАВЛОМ та ОКСАНА КОРАЛЕС з чоловіком АЛЬФОНСОМ і синами МАРКОМ І РИШАРДОМ

Вічна пам'ять Покійній. Нехай Американська земля буде Їй легкою.

•

Замість квітів в пам'ять Покійної просимо складати пожертви на закінчення будови Свято-Андріївського Українського Православного Катедрального Храму в Метрополії Вашінґтону.

ШИРОКО РОЗГОЛОШЕНІ ЗАСОБИ масової інформації демократичні передвибори на становище посадника Чикаго закінчилися перемогою Ричарда Дейлі, сина колишнього політичного „боса" і довголітнього посадника того міста. Набрали ці передвибори широкого значення мабуть тому, що в останніх днях перед самим голосуванням вибір кандидатів ішов виключно по расовій лінії. Теперішний посадник Юджін Соєр, став першим негром-посадником великого міста, що програв в користь білого кандидата.

В пресі...

(Закінчення зі стор. 1)

Барладяну та ушкодили йому хребет. Вона назвала напасників „шовіністичною мафією", „бандитами", а їхні каральні акції варварськими. Ось де ховається справжня причина. Бандитів назвали бандитами, але КГБ „чомусь" приймає це на свій рахунок і ображається. Видно дуже важко кагебістам перебудуватися й почати вживати заходів, щоб старі бюрократи не перешкоджали перебудові. Вони все ще продовжують переслідувати тих, хто сприяє перебудові.

Закінчує автор наведенням „чуток", які, мовляв, свідчать про непривабливе моральне обличчя українських правозахисників, але насправді мається на меті очорнити й пересварити їх між собою.

Стаття є ще одним свідченням, що застійні часи в Україні продовжують свою застійну справу. А щодо морального обличчя В. Барладяну, М. Гориня, В. Чорновола та інших, то кожен бачить його відповідно до свого світогляду.

Лист...

(Закінчення зі стор. 2)

ність, тож, коли я дістав її листа з проханням про допомогу, я визнав за свій обов'язок помогти їй єдиним наявним у мене засобом — словом. Я написав, що Р. Окунєва зазнає переслідувань — цей факт я перевірив: її розшукувала поліція, вона втекла з Ізраїля.

Ви знаєте механізми діяльности КГБ, і Ви не станете заперечувати, що ідея роздмухати ворожнечу між українцями й жидами знайшла гаряче схвалення в тихих кабінетах саме цієї установи. Десятки років ведено кампанію, публіковано доноси, фабриковано „свідчення", підкуплювано урядовців. І нарешті успіх: створено Бюро спеціяльних інвестигацій при Департаменті юстиції ЗСА, почалися процеси, посипались взаємні звинувачення. Посіяні зерна ненависти дали багатий врожай.

Одну із статтей Р. Окунєвої в обороні І. Дем'янюка надрукував журнал „Свободное слово Руси" (ч. 11-12 за 1988 рік). Цей журнал видає церковне об'днання карпаторусів, що підпорядкувалося совєтській Російській Православній Церкві. Іншими словами, закордонний орган РПЦ, а отже і КҐБ, друкує статті в обороні І. Дем'янюка. Однією рукою КҐБ шле свої докази на процес Дем'янюка, а другою — пускає у світ статті з критикою процесу!

Тобто і звинувачення Дем'янюка, і його оборона однаково потрібні для КҐБ, щоб розпалити ворожнечу між жидами й українцями.

Невже ж жиди не розуміють цього?

Очевидно, що ні, бо д-р Їцак Арад зустрічає й цілує совєтського митрополита Філарета, того самого, що йому, як „міністру закордонних справ" Совєтської Церкви підпорядковано усі епархії цієї Церкви та їх видання за кордонами СССР.

Як на мене, Ґорбачов з його „чарівливою успішкою", а ще ізраїльські комуністи куди небезпечніші для Ізраїля, ніж Дем'янюк та українці. Але гнів і обурення ізраїльтян спрямовано умілою рукою в інший бік.

Звинувачення Р. Окунєвої, спізнене на три роки, за перехід вулиці на червоне світло це, очевидячки, тільки привід для покарання її за критику процесу. Усякі „технічні" (табірний термін) викрутаси, коли справжні причини масковано вигаданим звинуваченням, принижують гідність держави, що претендує на звання правової. Куди справедливішим заходом була б критика поглядів інодумця. Коли критику опозиціонера заступають репресії, то постає справедлива підозра, що у гонителів немає аргумент проти доказів опозиціонера.

Як і всі люди, Рут Окунєва могла помилятись, але ставши на двобій з неправдою ще в СССР, вона не відступила від своїх ідеалів і в Ізраїлі. Цим можна пояснити, чому я та інші українці виявили своє співчуття до неї.

Я виклав тут усе, що я хотів би сказати читачам „Круга" у зв'язку з оприлюдненням у Вашому журналі мого листа до газети „Свобода".

Таємниця...

(Закінчення зі стор. 2)

метеорит, у виді круглого магнету, проміром 300-миль який не лежить спокійно на дні океану, але переміщується в постійно мінливому колообороті. Не слід при тому забувати, що навколо кожного магнету твориться електромагнетне поле, у висліді зміни якого вирощується електричний струм. І тим слід пояснити, чому всі електромагнетні інструменти та компаси в обсягу цього поля поводяться, як божевільні і чому людський мізок в цьому полі втрачає орієнтацію та виявляє захитання своєї нормальної справности.

Дія цього магнетного поля не є рівномірна на поверхні цілого „Бермудського трикутника". Тому, на думку д-ра Штрубена, можна буде в майбутньому сконструювати пристрій, що попереджуватиме моряків та летунів про небезпечні морські зони та смуги, яких слід вистерігатися, щоб не впасти в сильця притягальної сили цього метеорного магнету.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулися Загальні збори УСЦАК-Схід. Я. Козак вибраний головою

Нюарк, Н. Дж. (М. Б-й). — Тут в суботу, 18-го лютого ц.р., в домівці УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися Загальні збори Української Спортової Централі Америки і Канади — схід (УСЦАК-С).

Збори відкрив і ними проводив Мирон Стебельський, уступаючий голова УСЦАК-Делеґатура Схід. Після вибору Номінаційної комісії (О. Твардовський, Я. Петрик, Ю. Тарасюк і Я. Козак) і відчитання протоколу секретарем Д. Бобиляком з попередніх Загальних зборів, звітували за уступаючу управу голова, секретар, фінансовий референт, ланкові деяких родів спорту, пресовий референт, відпоручник Українського Олімпійського Комітету і голова Контрольної комісії.

В своєму звіті М. Стебельський подав всі виконані почини діяльности уступаючої Управи. Він також зупинився над недотягненнями і труднощами у виконуванні цієї діяльности. Звіт голови доповнили секретар Д. Бобиляк, О. Твардовський, Я. Петрик і Я. Козак.

По закінченні звітів в дискусії виступили Я. Петрик, О. Труш, Я. Козак, М. Стебельський, Є. Зиблікевич, О. Лесюк і О. Твардовський.

Після дискусії на пропозицію Контрольної комісії збори уділили абсолюторію уступаючій Управі через аклямацію.

Я. Козак

На пропозицію Номінаційної комісії збори одноголосно вибрали нові керівні органи УСЦАК-Схід в такому складі: Ярослав Козак — голова, О. Твардовський — заступник голови, Я. Петрик — заступник голови і організаційний референт, Я. Качай — секретар, О. Напора — фінансовий референт, М. Борецький — референт преси, Є. Чижович — ланковий копаного м'яча, О. Лесюк — ланковий відбиванки, О. Колодій — ланковий легкоатлетики, Ю. Тарасюк і І. Ісаїв — асистенти ланкового легкої атлетики, Є. Зиблікевич — ланковий плавання, Ю. Савчак — ланковий тенісу, С. Новаківський — ланковий шахів, Ю. Храневич — ланковий настільного тенісу і Є. Луців — ланковий голфа. До Контрольної комісії вибрано Д. Бобиляка, О. Труша і П. Дуду. Збори вибрали також двох делеґатів, М. Борецького і Я. Качая, на Загальні збори УСЦАК, які відбудуться в суботу, 22-го квітня 1989 року на Союзівці.

В пляні нововибраної Управи є відбути Спортові Ігрища Молоді 29-го і 30-го липня 1989 року на оселі СУМ в Еленвіллі, Н. Й. В програмі ігрищ будуть конкуренції з легкої атлетики, копаного м'яча, відбиванки, плавання і тенісу.

В зборах взяли участь 18 представників спортових товариств УСО „Тризуб", УСВТ „Чорноморська Січ", СУМ „Крилаті", КЛК, Організації Молоді СУМ і Пласт, а також члени УСЦАК-Схід.

Закриваючи збори, нововибраний голова Я. Козак подякував присутнім за участь у зборах, після чого господарі ще довго гостили присутніх смачними перекусками і напитками. Вже було пізно як присутні розходилися вдоволені успіхами Загальних зборів і великими плянами на майбутнє.

Київ „Динамо" — збірна Ізраїля — 4:0

Наприкінці січня ц.р. на головному стадіоні в м. Тель-Авів при участі 25,000 глядачів, відбулися товариські футбольні змагання київського футбольного клюбу „Динамо" із збірною Ізраїлю, в яких перемогли українські футболісти „сухим" вислідом 4:0. Переможні голі здобули: Яремчук — 2, Литовченко, одного голя зробив воротар Ізраїля, який помилково випустив м'яча з рук поза лінією власних воріт.

Ці товариські змагання офіційно спонзорувала західньо-німецька летунська лінія „Люфтганза". Ось що сказали про цю зустріч шеф спортової сторінки ізраїльської газети „Гадашот" Пінкас Загаві і тренер київської дружини Валерій Лобановський:

П. Загаві: — Для мене гра сама собою — знаменна подія... Дружина з Києва продемонструвала яскраву комбінаційну гру і не залишила нашим футболістам ніяких шансів навіть на реміс. Та для кожного з наших футболістів важливим був не вислід, а участь. І рукостискання спортовців багато про що говорило. Наша преса вітає той факт, що перегорнуто ще одну запилену сторінку...

В Лобановський: — Гру в Тель-Авіві ми розглядали як щабель підготовки команди і змаґунів збірної до нового сезону. Команда Ізраїлю зібрала своїх найсильніших змаґунів, відкликавши майже всіх тих, що грають в европейських клюбах... Не торкаючись оцінки гри, якою я в цілому задоволений, хотів би відзначити привітність і доброзичливість глядачів. Гадаю, ми зробили корисну справу і на ниві спортової дипломатії... Київські футболісти перемогли з рахунком 4:0. На змаганнях був присутній президент Ізраїлю Хаїм Герцоґ. Летунська компанія „Люфтганза" вручила команді — переможниці пам'ятний срібний трофей.

Київ „Будівельник" — „Віва" Італія — 103:88

Продовжуються ігри чолових кошиківкових дружин Европи за чашу Корача. Ми вже згадували раніше про те, що в цих змаганнях бере теж участь кошиківкова дружина зі столиці України „Будівельник". Щоб дійти до півфіналу, українським кошиківкарям треба виграти з цим італійським клюбом з перевагою, щонайменше у 12 точок і після того з французьким клюбом „Ортеза" будь-яким вислідом. Отже в першій зустрічі з „Віва", що відбулася в Києві при участі коло 7,000 глядачів, українські кошиківкарі перемогли солідним рахунком — 103:88. Найбільше точок в цих змаганнях здобув для „Будівельника" Підковиров — 40. Дуже добре заграли: Левицький, Шаптала і Мурзін. Перемогу українських кошиківкарів уважають в Европі любителі цього спорту почесною, адже „Віва" посідає високу европейську репутацію. Найкращим італійським кошиківкарем є Ріва, він здобув в цій грі 33 точки. В його складі виступають теж американські змагуни, між якими вибивається Тирнер.

Київ „Будівельник" — Москва ЦСКА — 93:76

Були це змагання за чемпіонат вищої кошиківкової ліги СССР, в яких українські кошиківкарі перемогли упривілейований клюб високим вислідом — 93:76. Багатомовно започаткував свою рецензію про цю зустріч Ю. Виставкін у київській „Спортивній газеті" 11 лютого 1989 року. Він писав: „Справді нинішні „москвичі" Володимир Ткаченко, Віктор Бережний, Валерій Гоборов і Георгій Резцов — це вчорашні кияни — гравці „Будівельника", СКА і збірної України. Віриться, що врешті-решт служба в ...„баскетбольній армії ЦСКА" для представників нашої та інших республік стане лише спогадом.

Це досить відважне твердження, колись за нього Виставкін був би опинився щонайменше між білими ведмедями... Адже ним автор показав пальцем на „рябий" російський імперіялізм теж в спорті. Він проявлявся ввесь час за царату і продовжується в червоній імперії до сьогодні. Найкращі осяги спортовців неросійських народів імперії, як правило, записувалися на конто Росії.

Тепер ряд спортових діячів і тренерів з усіх „суверенних республік" СССР роблять зусилля, щоб припинити цей злочин росіян і саме про це вже й натякнув Виставкін. Чи стане це викрадання спортових талантів росіянами з неросійських „республік" — лише спогадом, як згадав Виставкін, — покаже майбутнє?

Повертаючи до звітової зустрічі, переможні точки для київського „Будівельника" здобули: Волков — 24, Підковиров — 23, Гоборів — 21, Лопатов — 13, Шаптала і Горін — по 12. Наступного дня в чергових змаганнях „Будівельник" переміг ЦСКА — 98:87.

Подав (от)

ПІСЛЯ ДОВГИХ ДЕБАТІВ представники семи афганських повстанських груп назвали імена президента і прем'єр-міністра майбутнього перехідного уряду. Президентом буде помірковано настроєний Сібгатулля Моджадіді, який був досі тамчасовим головою повстанського альянсу. Прем'єр-міністром призначений фундаменталіст Абдул Расул Саяф. Уже тепер леґітимність і міцність новоствореного уряду викликає серйозні сумніви. В його виборі не брали участи вісім партій, що представляють 2 мільйони афганських втікачів в Ірані. Головою тимчасового Верховного суду, а можливо і міністром фунансів, вибраний Мохаммед Мохаммеді. Ґульбуддін Гекматьяр дістане пост міністра оборони, а Юніс Галіс стане міністром внутрішніх справ. Професор Бурганудін Раббані очолить міністерство закордонних справ.

ПІВТОРА МІСЯЦЯ ТОМУ Військова колеґія Верховного суду СССР визначила міру покарання зятеві покійного генсека Леоніда Брежнєва, колишньому генерал-полковникові Юрієві Чурбанову і групі його спільників. Процес, який офіційно вважався „відкритим судовим засіданням", крім кількох показових днів, відбувався при закритих дверях і не скоро стане відомо про перипетії тієї, за совєтськими поняттями, „справи віку". Суміву не викликає лише одне: сам Чурбанов дістав дуже скромний термін покарання, а багато осіб з його оточення, включаючи і Галину Брежнєву, з незрозумілих мотивів, навіть не були обвинувачені. Присуд винесений, але сама „справа" продовжує привертати до себе увагу совєтських громадян. „Московскіє Новості", наприклад, недавно надрукували статтю Наталії Ґеворкян, яка викладає думку державного обвинувача на процесі Чурбанова Алєксандра Сбоєва та інших правників, які вважають, що під час процесу був допущений ряд процедуральних порушень.

НЕ ТЕ ПРІЗВИЩЕ

У дописі „Золотий ювілей Карпатської України" („Свобода", ч. 34 з 23-го лютого ц.р.) у четвертому з кінця абзаці серед прізвищ закарпатців, яких президія запрошує до складу Ділового ювілейного комітету, має бути і Цар М. з Каліфорнії.